

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Petro Abbati Monasterii sancti Martini de Monte, ejusque fratribus tam
præsentibus quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

ergo omnino hominum &c. nostræ confirmationis &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum 111. kal. Februarij, anno decimo.

ALTISSIODORENSI EPISCOPO.

Epil. 204.
Adversus usurarios burgi de Casano. vide supra qu. 61.

A Audientiam nostram te significante pervenit quod quidam burgenfes de Caritate, licet in ea per totum ferè annum vel pro majori parte morentur & contractas exercent usurarum, in tribus tamen festivitibus annualibus se ad villas Regis vel aliorum Principum extra tuam diocesim transferunt jura parochialia exercentes ibidem, ut sic se parrochianos alterius mentientes, tuam jurisdictionem eludant, coram te juri parere penitus contemnendo. Quia igitur fraus & dolus nemini debet patrocinium impertiri, ut usurarios supradictos, si res ita se habet, ad exhibendum tibi tamquam patri & pastori suo reverentiam & obedientiam debitam, recipiendo tua salubria monita & præcepta, monitione præmissa per censuram ecclesiasticam nonobstante frustratorie appellationis objectu compellas, liberam tibi auctoritate præsentium concedimus facultatem. Nulli ergo &c. nostræ concessionis &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum 1 v. Idus Januarij, anno decimo.

PETRO ABBATI MONASTERII sancti Martini de Monte, ejusque fratribus tam præsentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

Epil. 207.
De confirmatione privilegiorum. vide supra in tit. 111. cap. 116.

Licet monasterium vestrum pauperulum fuerit ab initio, in tantam tamen processu temporis paupertatem devenit ut vix in eo tres monachi remanerent, possessionibus ejus vel omnino distractis vel graviter obligatis. Vnde in generali Cisterciensi Capitulo extitit diffinitum ut à Cisterciensi ordine separari deberet, cum in eo non posset Cisterciensis ordo servari. Nos autem, qui religionem intendimus fovere plantatam, nolentes ab ipso monasterio religionem penitus extripari, mille libras tribuimus ad possessiones ejusdem monasterij retinendas, mandantes dilectis filiis Abbati & fratribus Pontiniacensis cœnobij, quod per Dei gratiam & in spiritualibus & in temporalibus valde floret, ut Ecclesiam vestram de nostra concessione in specialem filiam adoptantes, Abbatem & conventum ad illam dingerent reformandam. Quod ipsi grato prosequentes affectu, vos cum qui-

Tom. II.

busdam conversis ad ipsum monasterium transferunt. Verum quia nec sic monasterium ipsum sufficere poterat ad conventum sustentandum honestum, Ecclesiam sancti Salvatoris positam juxta Orclem cum omnibus possessionibus & pertinentiis suis vobis & per vos monasterio vestro in perpetuum duximus concedendam, impensuri vobis auctore Domino in aliis necessitatibus vestris auxilium opportunum cum laudabiliter vos proficere cognoverimus, prout cupimus & speramus. Ipsum itaque monasterium, prædecessorum nostrorum felicitis recordationis Eugenij, Alexandri, & Lucij Romanorum Pontificum vestigiis inherentes, sub beati Petri & nostræ protectione suscipimus & præsentis scripti patrocinio communimus. In primis siquidem statuentes ut ordo monasticus, qui secundum Deum & beati Benedicti regulam atque institutionem Cisterciensium fratrum in eodem monasterio institutus esse dinoscitur &c. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona idem monasterium in præsentem justè & canonicè possidet &c. In quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum in quo præfatum monasterium situm est cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam sancti Erasmi ad portam Salsicelle, Ecclesiam sancti Iohannis de Petra, Ecclesiam sancti Petri, Ecclesiam sancti Viti, Ecclesiam sancti Peregrini, Ecclesiam sancti Thomæ, Ecclesiam sanctæ Lucie de castro Viterbij, Ecclesiam sancti Clementis, Ecclesiam sancti Iohannis de Valle, Ecclesiam Leonardi cum hospitali de Rescietis. In Petrognano Ecclesiam sancti Andrea, Ecclesiam sanctæ Mariæ, Ecclesiam sancti Zenonis, cum earum pertinentiis, Ecclesiam sancti Clementis cum pertinentiis suis. In Verralla Ecclesiam sanctæ Mariæ de Caiano. Domos quas habetis infra castrum supradicti Petrognani, terras, vineas, hortos, oliveta, quæ habetis in territorio ejusdem castri. Terras quas habetis apud sanctum Alexandrum, & ipsam Ecclesiam sancti Alexandri. Campum de Lartefo cum valle de Viniola, vineas, terras, silvas, & castaneta quæ circa monasterium vestrum habetis. Vineas de Lugnano, cum olive. Terras quas habetis apud Montem Monasterulum. In castro sancti Victoris Ecclesiam sanctæ Lucie cum omnibus pertinentiis suis. Prædictam quoque Ecclesiam sancti Salvatoris positam juxta Orclem, cum omnibus possessionibus &

Q ij

pertinentiis suis. Terras cum arboribus & domos quas habetis apud Casam malam. Terras quas habetis apud castrum Canapium. Silvam quam habetis in Valle alta, & quartam partem castrum de Salice cum pertinentiis suis. Sanè laborum vestrorum, quos propriis manibus aut sumptibus colitis, tam de terris cultis quam incultis &c. Liceat quoque vobis clericos vel laicos liberos & absolutos è seculo fugientes &c. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in monasterio vestro professionem fas sit &c. Discedentem verò &c. Quòd si quis retinere fortè præsumpserit &c. Ad exemplar etiam privilegij prædicti Lucij prædecessoris nostri, quod ipsi nobis presentatum inspeximus, inhibemus ut infra parrochias Ecclesiarum vestrarum nullus novam Ecclesiam vel Cappellam ad damnum veterum Ecclesiarum construere vel ædificare præsumat. Salvis tamen privilegiis Pontificum Romanorum. Illud districtius inhibentes, ne terras seu quodlibet beneficium Ecclesiæ vestræ collatum liceat alicui personaliter dare sive alio modo alienari absque consensu totius Capituli &c. Si quæ verò donationes vel alienationes aliter quam dictum est factæ fuerint, eas irritas esse censemus. Ad hæc etiam prohibemus ne aliquis monachus sive conversus sub professione vestræ domus astrictus sine consensu & licentia Abbatis & majoris partis vestri Capituli pro aliquo fidejubeat vel ab aliquo pecuniam mutuò accipiat ultra pretium Capituli vestri providentia constitutum, nisi propter manifestam domus vestræ utilitatem. Quod si facere præsumpserit, non teneatur conventus pro iis aliquatenus respondere. Licetum præterea sit vobis in causis propriis, sive civilem sive criminalem contineant quæstionem, fratrum vestrorum testimoniis uti &c. Insuper auctoritate apostolica inhibemus ne ullus Episcopus vel alia quælibet persona ad synodos vel conventus forenses vos ire vel iudicio seculari de propria substantia vel possessionibus vestris subjacere compellat, nec ac domos vestras causa ordines celebrandi, causas tractandi, vel conventus aliquos publicos convocandi venire præsumat, nec regularem Abbatis vestri electionem impediatur, aut de instituendo vel removendo eo qui pro tempore fuerit contra statuta Cisterciensis ordinis se aliquatenus intromittat. Pro consecrationibus verò altarium vel Ecclesiarum, sive pro oleo sancto, vel quolibet alio ecclesiastico sacramento nullus à vobis &c.

Alioquin liceat vobis quemcumque malveritis catholicum adire antistitem gratiam & communionem apostolicæ sedis habentem &c. Quòd si sedes dioecesani Episcopi fortè vacaverit, ecclesiastica sacramenta à vicinis Episcopis accipere liberè & absque contradictione possitis, sic tamen ut ex hoc in posterum propriis Episcopis nullum præjudicium generetur. Quia verò interdum propriorum Episcoporum copiam non habetis, si quem Episcopum Romanæ sedis, ut diximus, communionem habentem, & de quo plenam notitiam habeatis, per vos transire contigerit, ab eo benedictiones vasorum & vestium, consecrationes altarium, ordinationes monachorum auctoritate apostolicæ sedis recipere valeatis. Porrò si Episcopi vel alij Ecclesiarum rectores in monasterium vestrum vel personas inibi constitutas suspensionis, excommunicationis, vel interdicti sententiam promulgaverint, sive etiam in mercenarios vestros, pro eo quòd decimas non solvitis, sive aliqua occasione eorum quæ ab apostolica benignitate vobis indulta sunt, seu benefactores vestros, pro eo quòd aliqua vobis beneficia vel obsequia ex caritate præstiterint, vel ad laborandum adjuverint, in illis diebus in quibus vos laboratis & alij feriantur, eandem sententiam protulerint, ipsam tamquam contra sedis apostolicæ indulta prolatam duximus irritandam; nec litteræ ullæ firmitatem habeant quas tacito nomine Cisterciensis ordinis & contra tenorem apostolicorum privilegiorum constitit impetrari. Præterea cum commune interdictum terræ fuerit, liceat vobis nihilominus in vestro monasterio, exclusis excommunicatis & interdictis, divina officia celebrare. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilij senioris secundum Dei timorem & beati Benedicti regulam providerint eligendum. Electus autem ad Romanum Pontificem benediciendus accedat. Paci quoque & tranquillitati vestræ paterna in posterum sollicitudine providere volentes, auctoritate apostolica prohibemus ut infra clausuras locorum seu grangiarum vestrarum nullus rapiam &c. Præterea omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus ordini vestro concessas, necnon & libertates & exemptiones secularium exactio num à Regibus & Principi-

bus vel aliis fidelibus &c. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum monasterium temerè perturbare &c. Salva sedis apostolicæ auctoritate & in prædictis Ecclesiis dioecæsanis Episcopi canonica iustitia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularive persona &c. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus &c. usque in finem. Datum Romæ apud sanctum Petrum per manum Iohannis sanctæ Mariæ in Cosmidin Diaconi Cardinalis S. R. E. Cancellarij Kalendis Februarij, Indictione XI. incarnationis dominicæ anno MCCVI. pontificatus verò Domni Innocentij PP. III. anno decimo.

ALTISSIODORENSI ET
Trecenti Episcopis.

EX tenore litterarum tuarum, frater Altisiodorensis, accepimus quòd licet bonæ memoriæ prædecessor tuus, tamquam pastor providus & discretus, super gregem suum noctis vigilias, à burgo qui Caritas appellatur eliminare laboraverit hæreticam pravitatem cura & sollicitudine diligenti, nondum tamen Babylon illa plene potuit ab huiusmodi languore curari; sed quamplures utriusque sexus, qui coram præfato prædecessore tuo quamlibet hæresim abjurarunt, quasi canes ad vomitum redierunt, quibus non sufficit quòd dederunt perditioni seipfos, sed ad perditionem secum trahere alios moluntur, quosdam hæresiarchas, quos Consolutores appellant, in vacca populorum introducentes latenter, qui necent veneno doctrinæ pestiferæ oves tuas. Herveyus enim de Lorriaco & Hugo Raptorius & quidam alij, sicut accepisti pro vero, qui tempore prædecessoris tui, cum essent hæretici, à villa fugere prædicta, sub mercationis obtentu cum consanguineis suis nunc adeunt loca suspecta, & per tres aut quatuor menses commorantes ibidem, cum redeunt, sicut dicitur, secum adducunt sani dogmatis perverfores. Thomas quoque Morandus, quem propter confessam hæresim tuus excommunicaverat antecessor, postquam ab Archidiacono Parisiensi beneficium absolutionis obtinuit per quasdam litteras nostras veritate tacita impetratas, infamiam jam contractam non studuit exhibitione bonorum operum abolere. Vnde cum illum, tamquam Æthiopem, mutasse non æstimemus pellem suam, in pristinam sententiam postulasti reduci donec constiterit quòd se reddiderit absolutionis beneficio non in-

dignum. Præterea Gaufridus & W. de Monneto, Stephanus Pasturelli, & . . relicta W. Senneveri, cum tempore dicti prædecessoris tui fuissent super hæresi accusati, ab Altisiodorensi dioecesi recesserunt: qui cum modò redierint, & tu de fide ipsorum velis, prout ad officium tuum pertinet, certus fieri, in subterfugium malignandi, licet in tua dioecesi suas habeant mansiones, nunc Nivernensis, nunc Bituricensis dioecesis se fatentur. Quare ad prædictos pestiferos & alios de hæretica pravitate suspectos, ne ipsorum arbuſta operiant cedros Dei, apostolicæ sedis falcem apponi suppliciter postulasti. Cum igitur prædecessor tuus, tamquam bonus agricola, ad captionem vulpecularum illarum, quæ moliebantur commissam sibi vineam demoliri, sollicitè institerit ac prudenter, tu super gregem tuum debes sollicitè vigilare, ne lupi rapaces oves tuas rapiant & dispergant, sciens quòd quemadmodum in honore, ita eidem & in onere successisti. Nos quoque postulationibus tuis benignum præbentes assensum, fraternitati vestræ, de qua fiduciam gerimus pleniorum, per apostolica scripta mandamus quatenus contra præfatas beluas, juxta quod vobis desuper fuerit inspiratum, sublato appellationis obstaculo auctoritate apostolica procedatis, superfeminatam zizaniam de agro dominico evellentes, & plantantes orthodoxæ fidei puritatem. Contradictores per censuram ecclesiasticam compescendo. Datum Romæ apud sanctum Petrum 11. Idus Ianuarij, anno decimo.

GREGORIO CAPELLANO
Ecclesie de Othcapella.

Cum dilectus filius Arnoldus Abbas monasterij de Mildeburg super Ecclesia de Othcapella, quam canonicè obtinebas, te intenderet molestare, tu appellationem ad sedem apostolicam interponens ad nostram præsentiam accessisti, & apostolicas litteras ad dilectos filios majoris Ecclesiæ & sanctæ Mariæ ac sancti Petri Præpositos Trajecten. super eadem controversia reportasti: qui examinantes negotium diligenter, & testes recipientes utrinque productos, ad nos sufficienter instructum idem negotium remiserunt. Te verò ac prædicti procuratore Abbatis in nostra præsentia constitutis, causam ipsam dilecto filio Andreæ Subdiacono & Capellano nostro commisimus audiendam. Coram quo asserere curavisti quòd cum

Epist. 207.
Adjudicatur
sibi ipsa Ecclesia.

Qij

Epist. 206.
Super acquisitione contra monachos hæreticos.
Vide supra lib. 1. tit. 61. 29.
& Reiner. ad an. 1131. f. 39.

Vide Concilium Carolinum an. 1167. & Reiner. cap. 6. contra Valdeus.